

Miljöarbetet stärker affärerna!

En bok med fokus på kopplingen mellan miljö,
affärsnytta och lönsamhet

20 mars 2009 i Göteborg

Ekocentrum och Göteborgs Miljövetenskapliga Centrum

Magnus Enell

Vem är Magnus Enell?

Idag, sedan september 2003-

- ✓ Senior Advisor. Vattenfall Power Consultant. 200808→
- ✓ Adjungerad professor. IIEE, Lunds Universitet. 200409→
- ✓ Senior Advisor. PricewaterhouseCoopers. 200709-200806
- ✓ Grundare av Enell Sustainable Business AB. 200308→

Igår 1995-2003 (ITT Industries/ITT Flygt)

- ✓ Corporate Manager Sustainable Development
- ✓ Environmental Director

Innan igår <1995

- ✓ Världsbanken
- ✓ Svenska Miljöinstitutet IVL
- ✓ Lunds Universitet (<1984)

Agenda

- ✓ **Introduktion och historia**
- ✓ **Vad – Varför – Hur?**
- ✓ **Miljöarbetet – en vinstfaktor?**
- ✓ **Boken!**
- ✓ **Sex exempel**
- ✓ **Sammanfattning**

Massor har hänt de senaste åren...

- ✓ **Al Gores film "En obekväm sanning!"**
- ✓ **Leonardo Di Caprios film "I elfte timmen"**
- ✓ **Stern-rapporten**
- ✓ **IPCC-rapporterna**
- ✓ **Rapporter från IEA, EU, McKonsey och Greenpeace**
- ✓ **Nobels fredspris till IPCC och Al Gore**
- ✓ **Väderåren under 2000-talet**
- ✓ **Stormar, orkaner, översvämningar, torka, jordskred, etc.**
- ✓ **En Alliansregering som pratar mycket klimat.....**
- ✓ **Oljepris som rusar upp och ner.....**
- ✓ **En ekonomi som gått rätt in i väggen.....**

Stern-rapporten

Stern är en internationellt mycket erkänd ekonom som anlätades av Tony Blair, för att ta fram kostnaderna för åtgärder mot klimateffekten

1-2 % av världens samlade BNP

✓ Om vi börjar med åtgärderna nu!

20-25 % av världens samlade BNP

✓ Om vi skjuter på åtgärderna och börjar först 2025

Från reaktiv till proaktiv

Reaktiv

Uppfylla lagkrav

Uppfylla kundkrav

Miljöarbetet
separerat från övrig
verksamhet

Fokus på direkta
aspekter

Ingen redovisning
av arbetet

Aktiv

Etablerat
miljöarbete

Fokus på direkta
och indirekta
aspekter

Miljöarbetet
fortfarande
separerat från övrig
verksamhet

Ett första steg mot
extern redovisning,
huvudsakligen inom
miljöområdet

Proaktiv

Miljöarbetet integrerat
med övrig verksamhet

Ett
hållbarhetstänkande
(ekonomi, miljö och
socialt)

Ser hållbarhets-
arbetet ur ett
lönsamhetsperspektiv

Koppling till
leverantörskedjan och
indirekta aspekter

Från produktions- till
produktansvar

Externt bestyrkt
redovisning av arbetet

Triple Bottom Line

- ✓ **Ekonomiskt försvarbart**
- ✓ **Miljömässigt riktigt**
- ✓ **Socialt ansvarfullt**

**Begreppet “Triple bottom line”
myntades av ekonomerna på mitten
av 1970-talet –
men dom glömde bort två av delarna!**

Alla dessa "nya" ord....?

- ✓ Hållbar utveckling
- ✓ Socialt ansvar
- ✓ Samhällsansvar
- ✓ Ansvar
- ✓ Etik och moral
- ✓ Citizenship
- ✓ Governance (Systems)
- ✓ Corporate Social Responsibility (CSR)
- ✓ Corporate Responsibility (CR)
- ✓ Corporate Governance
- ✓ Environmental and Social Governance (ESG)
- ✓ Social Responsibility (SR)
- ✓ Etc.

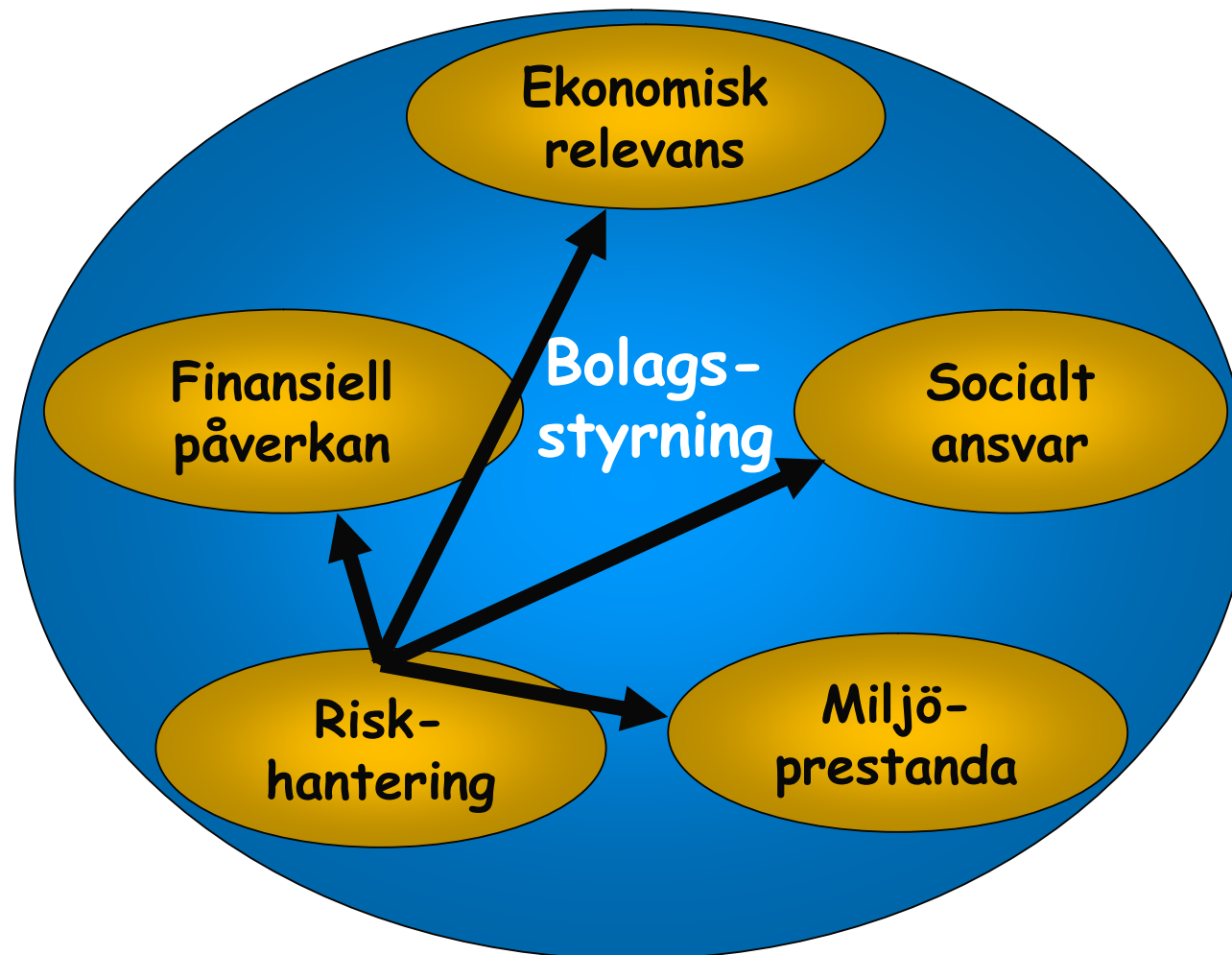
**Vad betyder dom?
Hur hänger dom ihop?
För vem?**

Hur hänger det ihop....?

Hållbar utveckling

Vad är viktigt?

Lite historia....

- 1962 Rachel Carson *Tyst Vår*
- 1968 Naturvårdsverket
- 1969 Svensk miljölagstiftning
- 1972 Stockholm-konferensen
- 1987 Brundtland-kommissionen
- 1992 Rio-konferensen
- 1994 Näringslivets Miljöchefer (NMC)
- 1995 Miljödriven affärsutveckling (IVA)
- 1995 EMAS
- 1996 ISO 14001
- 1997 Global Reporting Initiative (GRI)
- 2000 UN MDG och UN GC
- 2002 Johannesburg-konferensen
- 2005 Katrina och Gudrun
- 2009 Idag
- 2018 Om 10-15 år.....

**Bara
47 år!**

Vad

- ✓ **Integration**
- ✓ **Medvetna och öppna beslut**
- ✓ **Intressentrelationer**
- ✓ **Längre tidsperspektiv**

Hållbar utveckling är ingen fastställd destination eller ett slutligt mål - det är en resa

Varför?

Varför behövs engagerad ledning, anställda, företag och organisation?

- ✓ Riskhantering
- ✓ Förbättrat varumärke
- ✓ Nuvarande och framtida medarbetare

**Hållbar utveckling innebär
att värna sitt varumärke!**

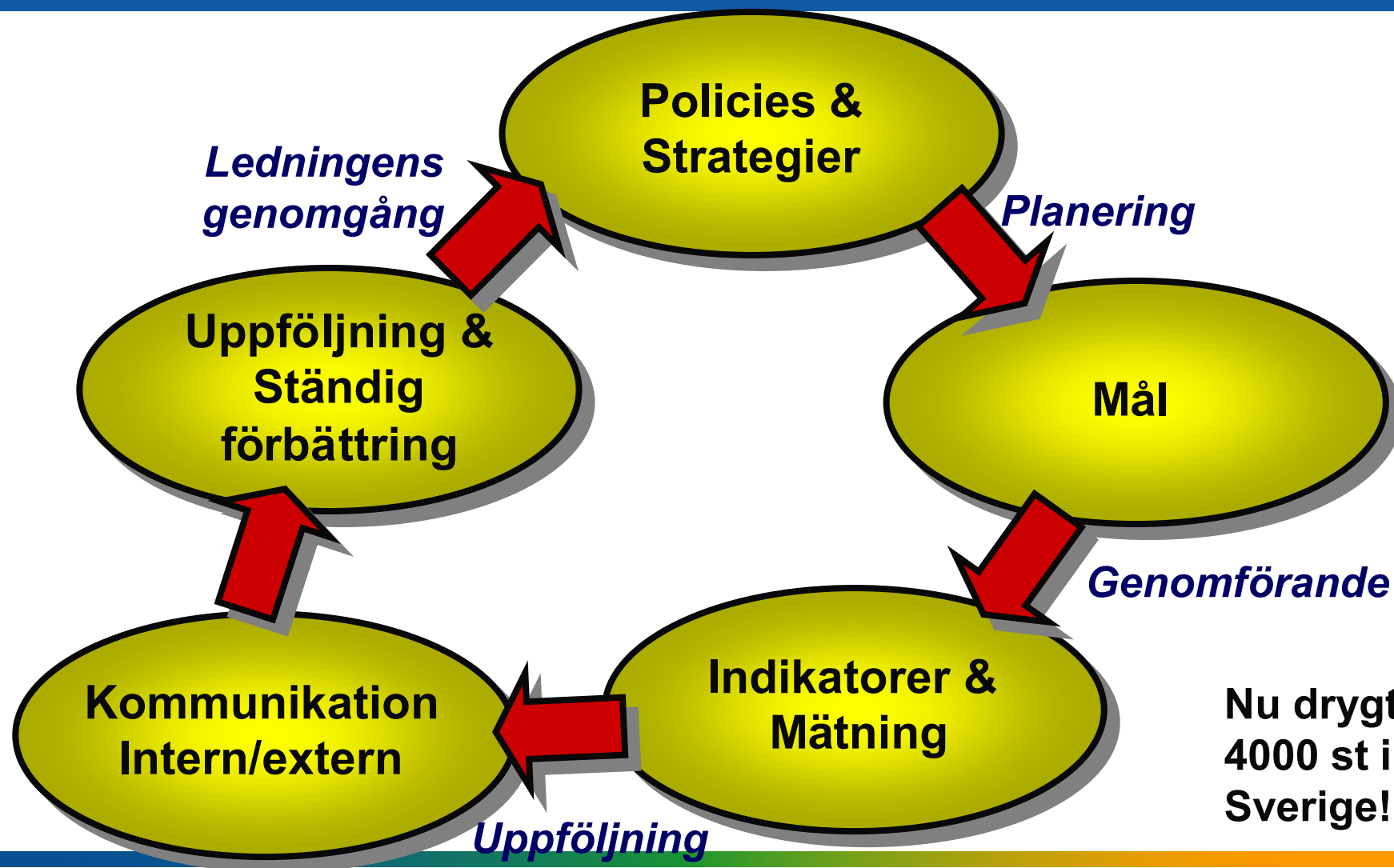
Hur?

Ytterligare ett ledningssystem?

Nej, ett nytt sätt att arbeta med existerande system!

- ✓ **“Ständig förbättring” - cykeln**
- ✓ **T ex pyramid för hållbar utveckling**
- ✓ **Forum för hållbar utveckling**
- ✓ **Action Plan Handbook**
- ✓ **Utbildning, utbildning och utbildning**
- ✓ **Information - Hållbarhetsredovisning (enl GRI)**
- ✓ **Kommunikation (intern och extern)**
- ✓ **Delta, läsa, synas och höras**

Ständig förbättring

Nu drygt
4000 st i
Sverige!

Huvudsyfte med ett MLS

- ✓att effektivisera och systematisera arbetet med miljö.....
- ✓att arbeta med en modell som ger ”ständig förbättring”
- ✓ Genom att bredda miljöledningssystemet – till att också innehålla säkerhet, hälsa, arbetsmiljö, kvalitet, sociala aspekter etc. - så effektiviseras och systematiseras också arbetet med hållbar utveckling, CSR, etc.

Mervärde....?

Föreningssparbankens VD
i november 2004

Allt går att räkna om till kronor!

- ✓ **Minskning av förbrukning av råvaror, energi, vatten, kemikalier, etc. minskar inköpskostnaderna** (om inte inköpspriserna höjs alltför mycket parallell)
- ✓ **Minskade mängder avfall kostar mindre....**
- ✓ **Föroreningar i mark, byggnader, material...**
- ✓ **Minskade avgifter, skatter, böter, utsläppsavgifter...**
- ✓ **Effektivare transporter kostar mindre...**
- ✓ **Ett strukturerat arbete spar tid och pengar...**
- ✓ **Nöjd personal är friskare, trivs på arbetet, producerar mer...**
- ✓ **Attraktiv arbetsgivare... (speciellt om 5-10 år)**
- ✓ **Minskade kvalitetskostnader...**
- ✓ **Nya och bibehållna kunder...**
- ✓ **Banker/försäkringsbolag kan sänka räntor, premier, avgifter, etc.**
- ✓ **Bra förhållande med myndigheter (sparade timmar och avgifter)**
- ✓ **Marknadsföringen är ofta gratis...**
- ✓ **Stärkt varumärke är också kronor**
- ✓ **Etc.**

Varför göra mer än man behöver?

- ✓ Generera (mer) avkastning till ägarna
- ✓ Minska utgifterna ➡ spara pengar
- ✓ Personalen mår bättre ➡ produktiviteten upp
- ✓ Attraktiv arbetsgivare ➡ förstagångsval
- ✓ Riskhantering ➡ inte hamna i problem & media
- ✓ Viktig del i marknadsföringen ➡ ofta gratis
- ✓ Varumärket ➡ förvalta & stärka imagen

Att ta de första stegen i arbetet med CSR...

- ✓ **Alla verksamheter, oavsett storlek och typ, påverkar miljön och det samhälle som företaget verkar i**
- ✓ **Första steget i CSR-arbetet är att identifiera**
 - Vad som är stort och smått
 - Vad som är viktigt och mindre viktigt
 - Vad som är svårt och lätt
 - Vad som är dyrt och billigt
 - Vad som är bråttom och mindre bråttom
- ✓ **Detta första steg tar man genom att identifiera de s k betydande miljö- och sociala aspekterna.**

Miljöarbetet – en vinstfaktor?

Vinsterna av ett framgångsrikt miljöarbete kan räknas i;

- 1. Ökad attraktivitet på marknaden**
- 2. Minskade kostnader och ökad effektivitet**
- 3. Bättre kontroll på det egna miljöarbetet**

1. Ökad attraktivitet på marknaden.....

- ✓ **Nya kunder**
- ✓ **Nöjda kunder som kommer tillbaka**
- ✓ **Ökad trovärdighet som ger nya möjligheter till marknadsföring**
- ✓ **Ökat attraktivitet på aktiemarknaden, hos banker, investerare, försäkringsbolag, i media.....**

2. Minskade kostnader och ökad effektivitet...

- ✓ **Effektivare användning av energi och material**
- ✓ **Minskade risker**
- ✓ **Lättare att attrahera kompetent personal på arbetsmarknaden**
- ✓ **Bättre motivation och ökad trivsel bland personalen**

Kostnadsbesparingar (netto)

✓ ABB Automation Technologies	53	MKr/9 år
✓ Bostads AB Poseidon	25-30	MKr/år
✓ Diskteknik AB	1,3	MKr/3 år
✓ Exakta Fjädrar AB	0,82	Mkr/år
✓ Förlängda Armen AB	0,13	MKr/år
✓ Göta Färgeri AB	4,5	MKr/år
✓ ITT Flygt	3,85	Mkr/år
✓ Lahega Kemi AB	1,5	MKr/år
✓ Roslagståg AB	12	MKr/år
✓ Stora Enso Kvarnsveden AB	12,25	Mkr/år
✓ Sundvalls Tidning AB	0,26	Mkr/år
✓ Tetra Pak Business Support	1,6	Mkr/år
✓ TeliaSonera	10	MKr/år
✓ Etc.		

3. Bättre kontroll på det egna miljöarbetet.....

- ✓ **Bättre kontakt med myndigheter**
- ✓ **Enklare att följa aktuell lagstiftning**
- ✓ **Bättre förutsättningar att klara framtida miljölagstiftning**

Nutekprojekt 2006-2009

De svenska miljömålen – Bra för Sverige, lönsamt för företagen

Richard Almgren, Green Business AB

Torbjörn Brorson, IIIIEE

Magnus Enell, Enell Sustainable Business AB och IIIIEE

Fas 1 (2006-2007)

- Enkät och rapport
- Manus och OH-material
- Planering av fas 2

Fas 2 (2008- våren 2009)

- Producera en bok
- Genomföra lokala och regionala utbildningsinsatser
- Starta en dialog för återkommande uppföljning av miljömålen kopplade till näringslivet

Bokens innehåll

- ✓ **Visst går det!**
- ✓ **Miljöhänsyn och affärsnytta**
- ✓ **Stärk systematiken i miljöarbetet**
- ✓ **Något om hållbar utveckling**
- ✓ **23 sätt att ”rädda världens miljö”**
- ✓ **Låt en miljökompass visa vägen**
- ✓ **Företaget och miljöfrågorna**
- ✓ **Vägar till kunskap om miljö och bättre affärsnytta**

Det handlar om kommunikation!

Kommunikation och dialog

För att nå ut till företagets intressenter krävs kommunikation och dialog. Därför är det viktigt att företaget hittar ett sätt att kommunicera på. Bjud in till ett möte med så många intressenter som möjligt. Informera om företagets verksamhet och vad som planeras. Be om synpunkter och för sedan en fortsatt dialog med de intressenter som är intresserade.

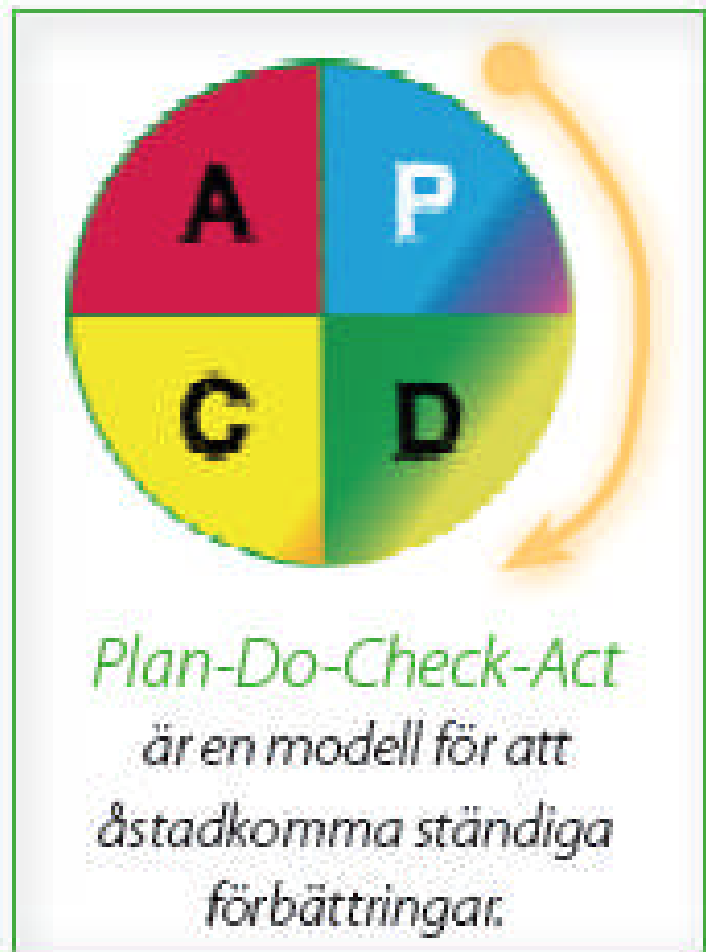
Vem påverkar och vem är intresserad?

För att lösa miljöproblemen, inkl. climateffekten, måste alla samhällets intressenter vara med. Företagen, stora som små, är viktiga – inte bara lokalt, utan också regional och globalt.

Företagen måste vara med också i planering och framtagning av åtgärder och i politikernas och myndigheternas planering och diskussioner.....

Är det ett nytt sätt att arbeta?

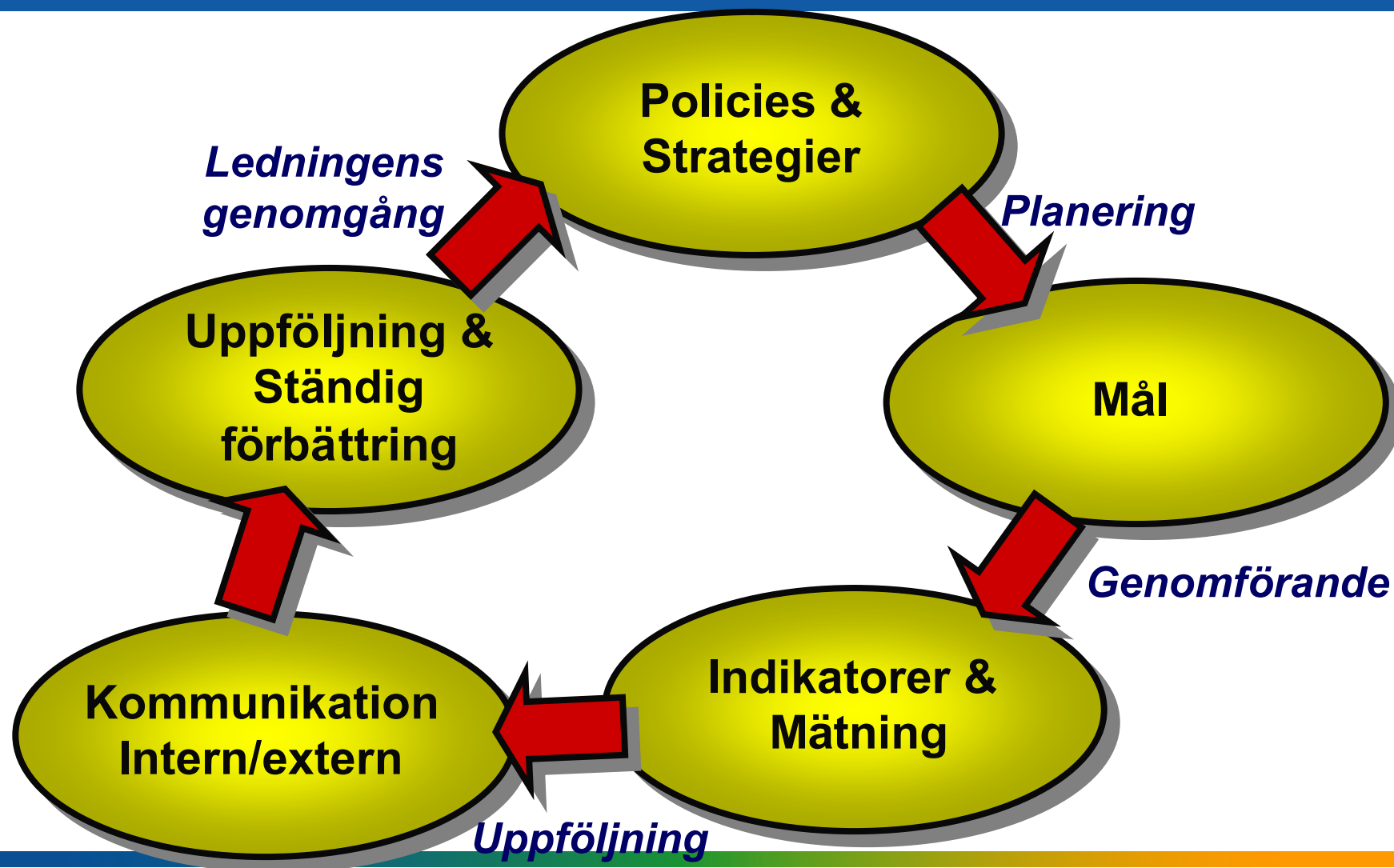

Nej – bygger på befintligt ”tänk” och verktyg

Stärk systematiken i miljöarbetet!

- ✓ Miljöledningssystem bygger på målstyrning!
- ✓ Miljöledningssystem skapar ordning och reda!
- ✓ Miljöledning på 1 minut!
- ✓ Ständig förändring är grundtanken!
- ✓ Skapa affärsnytta med miljöhänsyn!

Ständig förbättring

Sveriges miljömål - en kompass i miljöarbetet

Miljömål 1-8

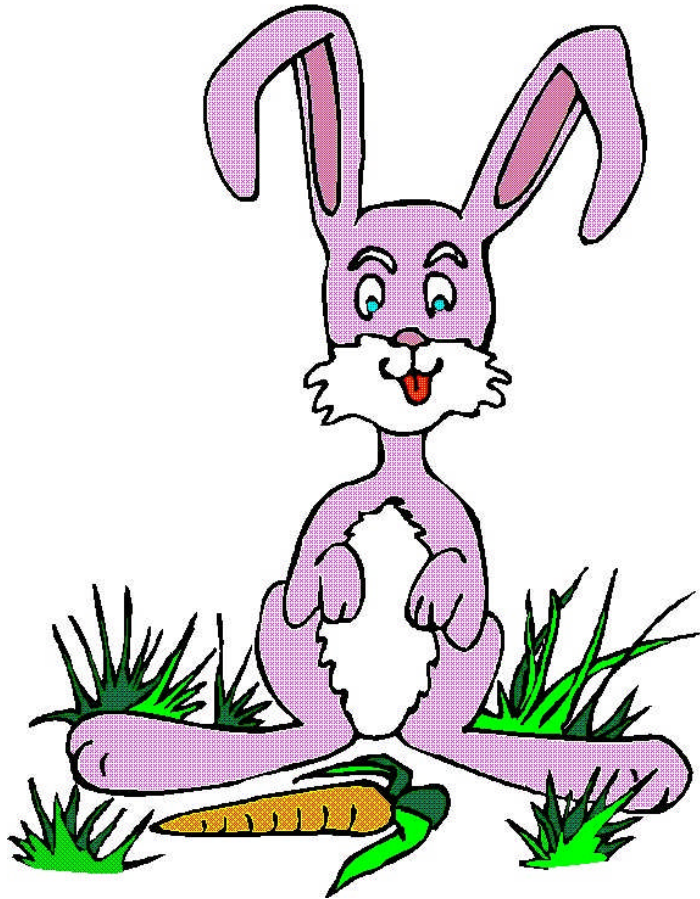
- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giffri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Säker strålmiljö
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag

Miljömål 9-16

- Grundvatten av god kvalitet
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- Storslagen fjällmiljö
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Praktiska tips hur sätta miljömål

- **Realistiska**
- **Inte för många**
- **Utmanande**
- **Tydliga**
- **Möjliga att följa upp**
- **Utse målvakter**
- **Skapa delaktighet**
- **Justera när det behövs**

Hassans Taxiservice

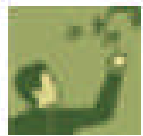
Begränsad klimatpåverkan:

*Utsläpp av koldioxid.
Användning av fossila bränslen.*

Frisk luft:

*Utsläpp av avgaser.
Utsläpp av partiklar från däcken.*

Giftfri miljö:

*HA-olja i däcken.
Kemiska ämnen i bilens komponenter.
Rengöring och service.*

God bebyggd miljö:

*Trafikbuller.
Bilen som skrot.*

Skyddande ozonskikt:

Luftkonditioneringssystem.

A. F. Jönssons Mekaniska Verkstad

Begränsad klimatpåverkan:

Utsläpp av koldioxid.
Uppvärmning med olja.
El till maskiner, ventilation och belysning.
Transporter.

Frisk luft:

Stoft från blästring.
Lösningsmedelsutsläpp.

Giftfri miljö:

Lösningsmedel och oljor.
Många olika kemikalier i verkstaden.
Marken förorenas av olja.

God bebyggd miljö:

Buller. Dåligt isolerat hus. Transporter genom bostadsområde. Avfall

Bara naturlig försurning:

Uppvärmning med olja.

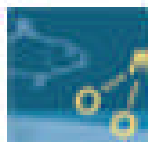

Löfuddens Konferens & Restaurang AB

Begränsad klimatpåverkan:

Uppvärmning med en gammal oljepanna. Transporter av gäster och personal.

Ingen övergödning:

Ett primitivt system för avloppsvatten. Läckage till sjön.

Levande skogar:

De vackra skogarna ingår i affärskonceptet för konferensanläggningen. Skogsägaren vill tyvärr kalthugga hela området.

Grundvatten av god kvalitet:

Stora problem med tillgång och kvalitet på grundvattnet.

Tibia Läkargrupp och Företagshälsovård AB

Begränsad klimatpåverkan:

Utsläpp av koldioxid från energiförbrukning och transporter.

God bebyggd miljö:

Användning av stora mängder engångsmaterial bidrar till avfallsberget.

Giftfri miljö:

Användning av desinfektions- och rengöringsmedel. Föreskrivning av läkemedel.

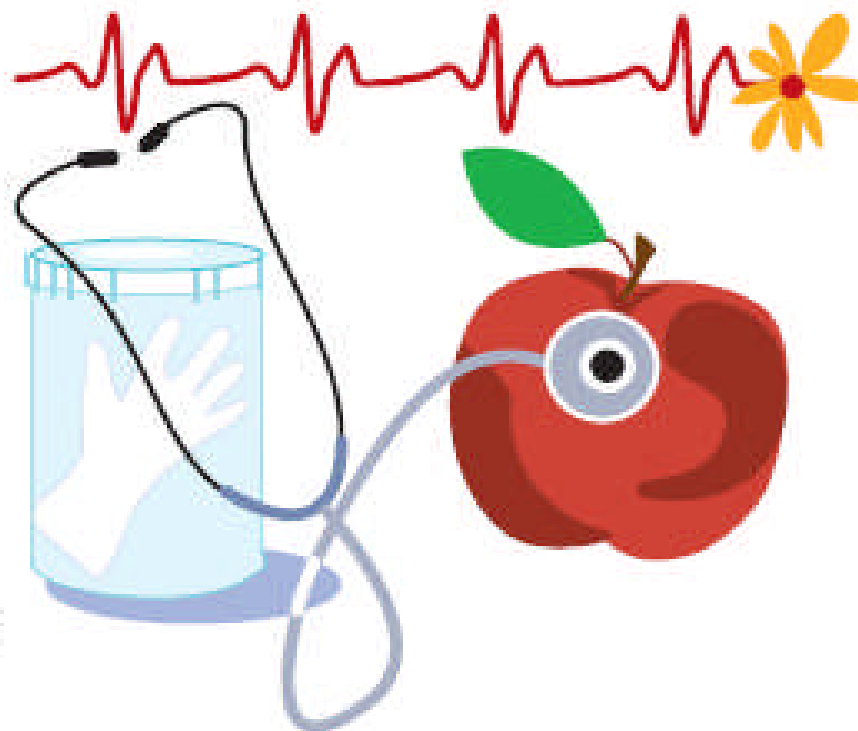
Säkrare strålmiljö:

Utrustningar som avger strålning. Vägledning till patienter angående risker med solstrålning.

Frisk luft:

Klinikerna behandlar många patienter med sjukdomar som är orsakade av förorenad luft i städer och i arbetsmiljö.

PrisPressarens Goldmine Outlet

Begränsad klimatpåverkan:

Koldioxidutsläpp från transporter (godsl leveranser, kunder). Dieseltruckar. Samtliga butiker värms upp med eldringsolja. Hög elförbrukning för belysning i butikerna. Många av produkterna är "energislukare".

Giftfri miljö:

Hemelektronik med farliga ämnen. Omfattande sortiment av färger, limmer och rengöringsmedel.

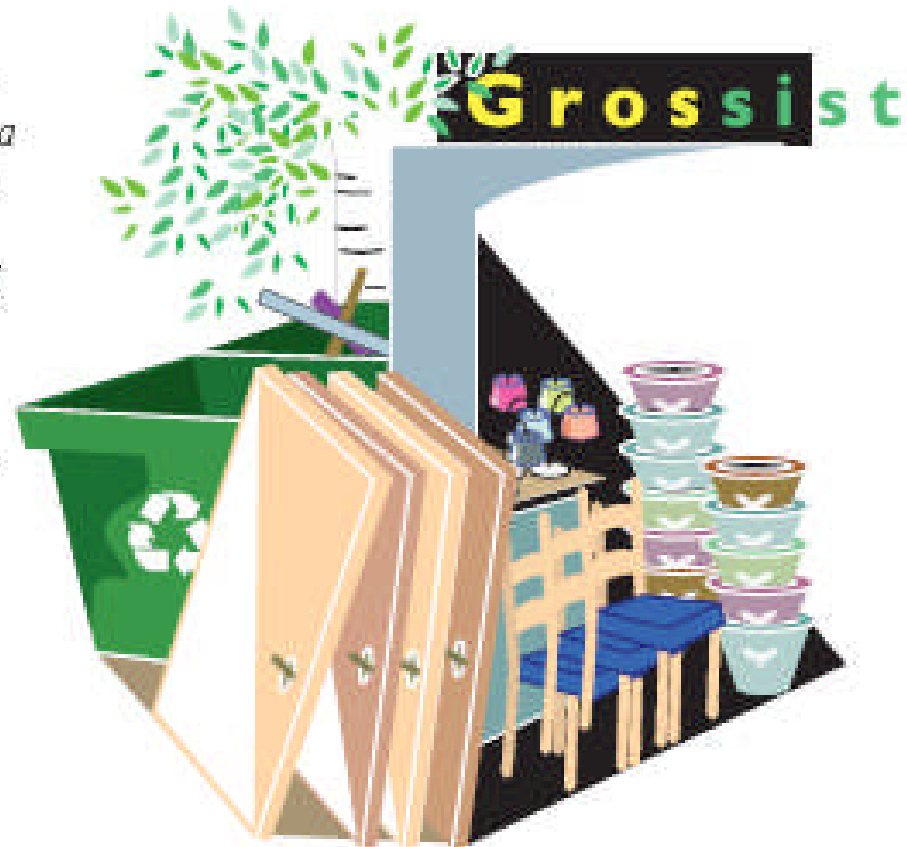
God bebyggd miljö:

Avfall från förpackningar och varor.

Ingen övergödning:

Varje vår säljer PrisPressaren tonvis med konstgödning till villaägare och golfbanor.

Bronell Golf & Country Club

Begränsad klimatpåverkan:

Utsläpp av koldioxid från transporter till och från golfbanan samt av gräsklippare och andra maskiner. Uppvärmning av byggnader.

Giftfri miljö:

Användning av bekämpningsmedel på golfbanan.

Ingen övergödning:

Användning av konstgödning på golfbanan.

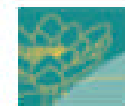
Ett rikt växt- och djurliv:

Det naturliga ekosystemet är ersatt av golfbanan. Vissa arter trivs inte längre och andra har tillkommit.

Grundvatten av god kvalitet:

Uttag av vattnet för bevattning. Pesticider och konstgödning kan förorena grundvattnet.

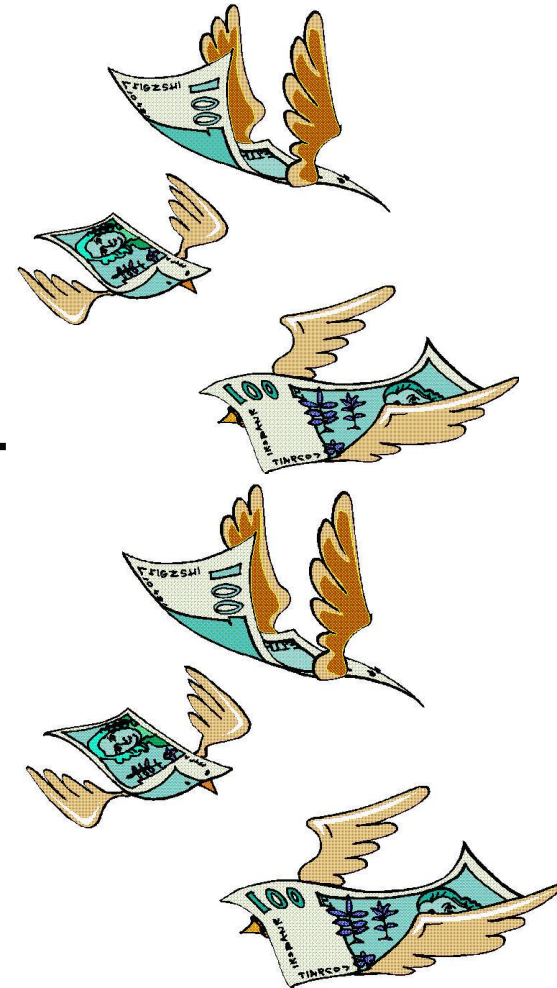

Levande sjöar och vattendrag:

Det ursprungliga vattendraget förändrades då golfbanan uppfördes. Den naturliga vegetationen hålls under kontroll för att det ska gå att hitta bollar som hamnar i bäckar och dammar.

Vad kan företaget tjäna på miljöarbetet?

- **Minskade utgifter för inköp.....**
- **Minskat spill och mindre avfall.....**
- **Minskade kostnader för avfallet.....**
- **Effektivare transporter.....**
- **Effektivt och strukturerat arbete spar.....**
- **Motiverade medarbetare.....**
- **Lägre kvalitetsbristkostnader.....**
- **Fler nöjda kunder.....**
- **Banker och försäkringsbolag.....**
- **Bättre relation med myndigheter.....**
- **Stärker varumärket.....**

Sammanfattning

Dags att "ta död på en fördom"

Och vilken är fördomen?

- Att arbeta med miljön kostar en massa pengar!

Hu så fel det kan vara!

- ✓ Det är billigare att arbeta aktivt med miljön än att inte arbeta med miljön!
- ✓ Det är billigare att vara innovativ och proaktiv än att vara defensiv och reaktiv
- ✓ Bättre att arbeta med miljön av egen vilja än att tvingas av lagar, förordningar, kunder och leverantörer.....
- ✓ Idag är miljöfrågan inte Miljöpartiets, Miljöorganisationernas och Miljömyndigheternas fråga – det är ALLAS fråga!

Magnus Enell

Telefon 08-7396710

0709-294210

magnus.enell@vattenfall.com

magnus@enell.se